

Date: 23rd December-2024

**BOSHLANG'ICH SINFLARDA TARBIYA JARAYONINING MAZMUN VA
MOHIYATI**

Olimjonova Ziynat Bobomurod qizi

International school of finance technology and science instituti

katta o'qituvchisi

Akromova F.A.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda tarbiya jarayonining mazmuni va mohiyati tahlil qilinadi. Tarbiya jarayoni bolalarning ma'naviy-axloqiy, intellektual va ijtimoiy jihatdan rivojlanishini ta'minlovchi uzluksiz va murakkab pedagogik jarayon sifatida ko'rib chiqiladi. Boshlang'ich ta'limning asosiy vazifalari, o'quvchilar shaxsini shakllantirishda ota-onalar, o'qituvchilar va jamiyatning roli yoritiladi. Maqola boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlash, axloqiy me'yorlarga amal qilish, jamiyatda ijtimoiy faollik va vatanparvarlik tuyg'ularini rivojlantirish bo'yicha tavsiyalarni ham o'z ichiga oladi.

Kalit so'z: Ta'lim, tarbiya, ko'nikma, malaka, kompetensiya, shaxs, o'quv dastur.

Boshlang'ich ta'limda ta'lim jarayonining mohiyati va mazmuni muvaffaqiyatli o'rganish va shaxsni rivojlantirish uchun asos bo'ladi. Kompleks yondashuv, kompetensiyalarni rivojlantirish va zamonaviy texnologiyalardan foydalanish har bir bolaning barkamol rivojlanishiga xizmat qiluvchi sifatli ta'limni ta'minlashning asosiy omili hisoblanadi. Boshlang'ich ta'lim bosqichi bolaning akademik va shaxsiy rivojlanishi uchun juda muhimdir. U kelajakdagi ta'lim uchun poydevor va bolaning hayotini shakllantiradigan muhim ko'nikma va bilim beradi

Boshlang'ich ta'limning mohiyati ta'lim asoslarini – o'qish, yozish, matematikasavodxonlik va nutq madaniyatini shakllantirishni ham o'z ichiga oladi. Bu keyingi yillarda muvaffaqiyatli o'rganish yo'li uchun zamin yaratadi.

Boshlang'ich ta'limdagi ta'lim-tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni bolalar kelajagini shakllantirishda, ularning ta'limning keyingi bosqichlarida va hayotda muvaffaqiyatga erishishda hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Boshlang'ich ta'limning mohiyati o'rganish va rivojlanish uchun mustahkam poydevor yaratishdir. U nafaqat akademik ta'limni, balki ijtimoiy, hissiy va jismoniy rivojlanishni ham o'z ichiga oladi. Boshlang'ich ta'lim yillari - bu bolalar dunyoni tushunishning asosini tashkil etadigan, asosiy ko'nikmalarni rivojlantiradigan va boshqalar bilan muloqot qilish va muloqot qilishni o'rganadigan vaqt. Shunday ekan, boshlang'ich ta'limdagi ta'lim-tarbiya jarayoni har tomonlama va yaxlit bo'lishi, bola rivojlanishining barcha jihatlarini qamrab olishi kerak.

Boshlang'ich ta'limdagi ta'lim jarayonining mazmuni barcha bolalarning ehtiyojlari va manfaatlariga javob beradigan keng va muvozanatli o'quv dasturini ta'minlashga

Date: 23rd December-2024

qaratilgan. U matematika, til san'ati, tabiatshunoslik va ijtimoiy tadqiqotlar kabi asosiy fanlarni hamda san'at, jismoniy tarbiya, ijtimoiy va hissiy rivojlanish kabi boshqa muhim sohalarni o'z ichiga oladi. O'quv dasturi bolalarning yoshiga mos bo'lishi va ularning hayotiga mos bo'lishi, ularga atrofdagi dunyo bilan aloqa o'rnatishga, egallayotgan bilim va ko'nikmalarning ahamiyatini tushunishga yordam berishi kerak. Boshlang'ich ta'limda o'quv jarayoni akademik ta'limdan tashqari, tanqidiy fikrlash, muammoni hal qilish, muloqot qilish, hamkorlik va ijodkorlik kabi muhim ko'nikma va qobiliyatlarni rivojlantirishga ham e'tibor qaratishi kerak. Ushbu ko'nikmalar ta'limning keyingi bosqichlarida va ish joyida muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lib, ularni yoshligidanoq tarbiyalash va rivojlantirish kerak. Shuningdek, bolalarda o'sish fikrlash, chidamlilik va o'rganishga bo'lgan muhabbatni rivojlantirishga rag'batlantirish kerak, bu ularga qiyinchiliklar va muvaffaqiyatsizliklarni engib o'tishga va o'rganish va o'sishni davom ettirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, boshlang'ich ta'limdagi ta'lim jarayoni barcha bolalarning turli ehtiyojlari va manfaatlarini hisobga olgan holda shaxsiylashtirilgan va inklyuziv bo'lishi kerak. Bu bolalarga o'z tezligida va o'ziga xos ta'lim uslublari va kuchli tomonlariga mos keladigan tarzda o'rganish imkoniyatini berishi kerak.. Boshlang'ich ta'limda ta'lim-tarbiya jarayonida o'qituvchilarning o'rni hal qiluvchi ahamiyatga ega. O'qituvchilar yuqori malakali, tajribali va yosh bolalar bilan ishlashga ishtiyoqli bo'lishi kerak. Ular tarbiyalovchi va rag'batlantiruvchi o'quv muhitini yaratishi, o'quvchilari bilan ijobiy munosabatlar o'rnatishi va bolalarning muvaffaqiyati uchun zarur bo'lgan yordam va ko'rsatmalarni taqdim etishlari kerak.

O'qituvchilar, shuningdek, bolalar rivojlanishi, ta'lim nazariyalari va ta'limdagi ilg'or tajribalar haqida ma'lumotga ega bo'lishlari va doimiy ravishda o'z ta'limamaliyotlarini takomillashtirishlari kerak. Boshlang'ich ta'limda ta'lim-tarbiya jarayonida ota-onalar va oilalarning ham o'rni katta. Ular o'z farzandlarining ta'limtarbiyasida faol ishtirok etishlari, uyda o'qishlarini qo'llab-quvvatlashlari, o'qituvchilar bilan muloqot qilishlari, maktab tadbirlari va tadbirlarida ishtirok etishlari kerak. Otaonalar va o'qituvchilar o'rtasidagi hamkorlik bolalarning har tomonlama rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega, chunki ular uyda ham, maktabda ham kerakli yordam va ko'rsatma olishlarini ta'minlaydi. Pedagogik strategiyalar har bir o'quvchining individual xususiyatlarining xilmaxilligini hisobga olgan holda o'rganishni individuallashtirishni o'z ichiga oladi. Bu materialni samarali o'rganishga va har bir bolaning salohiyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'limdagi ta'lim-tarbiya jarayonining mohiyati va mazmuni bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun zamin yaratish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Ta'limga kompleks, yaxlit va yondashuv bolalarning rivojlanishini ta'minlash va ularning rivojlanishi uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va qobiliyatlarni ta'minlash uchun zarurdir. Boshlang'ich ta'limdagi ta'lim jarayoni qiziqarli, qo'llab-quvvatlash tarzda tashkil etilsa, bolalarda o'qishga bo'lgan muhabbat uyg'onadi,

Date: 23rd December-2024

kelajakdagi muvaffaqiyatlar uchun mustahkam poydevor qo'yiladi va o'z salohiyatini to'la namoyon qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Egamberdiyeva N. Ijtimoiy pedagogika.T-.:A.Navoiy nomidagi O'zb-n Milliy kutubxonasi nashriyoti,2009
2. Quronov M.Ijtimoiy pedagogika.-T.: Nizomiy nomidagi TDPU,2003
3. SidiqovaSh. Tinglovchilarni ijtimoiy -pedagogik faoliyatga tayyorlash-T.: Nizomiy nomidagi TDPU,2009
4. OLIMJONOVA, Z. (2024). OILADAGI SEVGI-ER-XOTIN MUNOSABATLARINING ASOSI SIFATIDA. *UzMU xabarlari*, 1(1.2. 1), 165-168.
5. Murodjon Oktam og, F. (2023). OILADA KONFLIKTLARNI YUZAGA KELISH SABABLARI VA ULARNI OLDINI OLIHGA QARATILGAN CHORA TADBIRLAR. *Journal of new century innovations*, 27(2), 46-49.
6. Olimjonova, Z. B. Q., Ilhomov, S. O. O., & Anorboyeva, J. S. Q. (2023). JAMOADA KONFLIKTLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 235-238.
7. Якубова, Г. А., & Олимжонова, З. Б. Қ. (2022). МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИНГ ПСИХОФИЗИОЛОГИК РИВОЖЛАНИШИ. *Central Asian Academic Journal of Scientific Research*, 2(5), 681-689.
8. ABDUSAMATOV, X. (2024). OILALI TALABALARDA AJRIM HOLATI YUZAGA KELISHINING IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK ASPEKTLARI. *News of UzMU journal*, 1(1.2. 1), 70-74.
9. Абдусаматов, Х. У. Ў. (2023). МЕХНАТ МИГРАНТЛАРИ ОИЛАЛАРИДАГИ ХАЁТ МАЗМУНИНИНГ ЙЎНАЛГАНЛИК ҲОЛАТИ. *Academic research in educational sciences*, 4(TMA Conference), 663-670.
10. Xudaybergenovich, A. X., & Baxtiyarovna, S. D. (2024). FARZAND TARBIYASIGA OILAVIIY AJRALISHLAR IJTIMOIIY-PSIXOLOGIK TA'SIRINI EMPIRIK O'RGANISH YUZASIDAN TADQIQOT XULOSALARI. *IJTIMOIIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIIY JURNALI*, 4(5), 73-82.
11. Baxtiyorovna, S. D. (2023). SHARQ ALLOMALARI ASARLARIDA IJTIMOIIY-IQTISODIIY QARAM XULQ-ATVOR PSIXOLOGIK MUAMMO SIFATIDA. *SO 'NGI ILMIIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI*, 6(9), 22-27.

